

hij uit de lucht plukt of op de grond bemachtigt. Dat de klauwier nu alleen nog voorkomt in duinterreinen, wijst er wel op dat deze gifstoffen ook hier weer een kwalijke nevenwerking hebben gehad.

Blijft de vraag, waarom de soort zo onregelmatig over het duinterrein verdeeld is. Waarom 4 paar in de Noordduinen en vaak geen in de A.W. duinen. Rust is dus kennelijk een omstandigheid die niet van het meeste belang is.

In "Der Neuntöter", Neue Brehm Bücherei 218 wordt het biotoop omschreven als: bosranden, vooral in heuvelland en droge zonnige glooiende terreinen met dichte boomgroepjes.

Misschien dat de aantrekkelijkheid van de Noordduinen ligt in die kleine dichte bosjes van natuurlijk loofhout, omgeven door niet al te droge hellingen. In de A.W. duinen zijn dergelijke bosjes ook wel te vinden, maar daar zijn de hellingen vaak zeer droog en weinig begroeid.

In eerder genoemd boekje werden nog enkele aardige bijzonderheden gegeven:

In het voormalige Oost-Pruisen was de dichtheid in geschikte biotopen: 3 paar op 15 ha.

Op sommige plaatsen in Oost-Duitsland was de soort vroeger zeer talrijk. Bij Ottmachau werden in 1908 op 125 ha 63 nesten uitgehaald en 239 ex geschoten!

De legselgrootte staat in verband met de weersgesteldheid. In jaren met een warm voorjaar werden meer 6-legsels gevonden dan in jaren met een koud voorjaar, legselgrootte 5-6 eieren. Alleen als het broedsel verstoord wordt, probeert de klauwier een vervolglegsel dat meestal 3-5 eieren bevat.

Alleen op Corsica komt het vrij vaak voor dat de soort twee broedsels groot brengt. Het voeren wordt door beide sexen uitgevoerd, waarbij het mannetje uitblinkt door zijn onregelmatigheid.

De jongen blijven 13-14 dagen in het nest, maar bij grote hitte of bij verstoring wil dat nog wel eens een dagje eerder worden.

Volgens al eerder genoemd boekje worden de jongen, nadat zij het nest verlaten hebben nog 2 weken door de ouders gevoerd. Dit laatste kan ik niet onderschrijven.

Het paar bij de eerste opgang werd op 28 juni al met uitgevlogen jongen gezien die op 7 augustus nog gevoerd werden. Dus ruim 5 weken.

Alleen bij slecht weer als insectenvangst niet mogelijk is, grijpt de klauwier weleens een vogeltje. Er zijn wel exemplaren die zich op de vogelvangst gespecialiseerd hebben.

De normale leeftijd bedraagt 4-5 jaar, soms 8.

De trekroute gaat niet via Spanje naar Afrika, maar via Griekenland waar ze de Middellandse Zee oversteken. Ze overwinteren in Noord- en Centraal Afrika. Op oude Egyptische reliëfs is de grauwe klauwier, samen met andere trekvogels als de hop, gele kwikstaart en pijlstaart keurig afgebeeld.

De terugtrek verloopt via Israël en Turkije.

Als over enkele jaren het gehele golfterrein volgebouwd zal zijn, zal de recreatiedruk in het duingebied ook vergoot zijn. Gelukkig blijkt rust niet de belangrijkste factor te zijn. Hopelijk zal de toenemende recreatie de Noordduinen niet in dusdanig opzicht veranderen, dat het terrein zijn aantrekkelijkheid voor de grauwe klauwieren verliest.

J. van Dijk.

Brengt u alle gewonde of oververmoeide vogels naar het Asiel? Alles is welkom, ook fazanten.
